Gent on Files GOF

@rchieflink

Driemaandelijkse nieuwsbrief van 't Archief. Gent On Files vzw

Jaargang 9 - nummer 3 - juli 2009

De groep vrijwilligers: van links naar rechts Gilbert De Leu, Suzanne Viaene, Gontran Ervynck, Marc Platteeuw, Leon Huyge en Raoul De Mulder

Gentse huwelijken

De Gentse archieven bevatten talrijke reeksen, die een schat aan informatie over het verleden opleveren en waaronder men ook de omvangrijke reeks parochieregisters (PR) mag rekenen.

Aanvankelijk worden veel beginnende onderzoekers misleid door het feit dat Gent vandaag een stad is met een centrale administratie van de burgerlijke stand, waaruit men afleidt dat dit ook in het Ancien Regime zo geweest is. Vandaar de vraag die regelmatig gesteld wordt: 'Wil je eens nakijken wanneer die en die in Gent getrouwd zijn?'.Dikwijls wordt dit een zoektocht van een paar uren, zelfs van een halve dag.
De stad Gent omvatte voor 1796 immers zeven parochies, met evenveel reeksen parochieregisters, en waarbij Sint-Michiels verdeeld was in twee reeksen: Noord en Zuid. Bovendien vormde het Spaanse Kasteel een parochie op zichzelf zodat ten slotte negen onderscheiden bestanden moeten nagezien worden.

In de negentiende eeuw werden in het stadhuis klappers (die ter plaatse *tafels* heten) opgesteld om het zoeken enigszins gemakkelijker te maken. Gezien de omvang van het werk is het begrijpelijk dat dit niet volgens alle regels van de kunst uitgevoerd werd. De stadsbediende die met deze opdracht was belast, was ongetwijfeld iemand die degelijk met oud schrift overweg kon. Nochtans komt een niet verwaarloosbaar aantal foutieve lezingen in de tafels voor. Blijkbaar heeft de man onder tijdsdruk gewerkt, want bijna alle vergissingen zijn te verklaren door een te haastige lezing. Zo worden in de huwelijksakten in de regel eerst de namen van de trouwers genoteerd en daarna de namen van de getuigen. Maar soms keerde de pastoor die volgorde om en de auteur van de tafels heeft dit niet gemerkt. Hij las slechts de beide eerste namen en noteerde dus een niet bestaand huwelijk, namelijk dat van de getuigen!

Zijn werkwijze bestond erin de namen van de gehuwden te

Vervolg op pagina 2

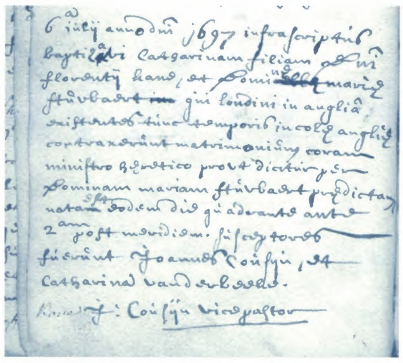

Doopakte van Catharina, dochter van jonkheer Florentius Kane en jonkvrouw Marie Stuwaert, die tijdelijk in Engeland verbleven en in Londen gehuwd waren voor een heidens bedienaar, zoals verklaard door bovengenoemde Maria Stuwaert, 6 juli 1697
S.A.G., parochieregister 123 (dopen Sint-Niklaas)

verdelen volgens de eerste letter van de familienaam over ongeveer 26 lijsten. De letters X, Y, Z werden meestal samengenomen. In deze lijsten staan de namen in de volgorde zoals ze voorkomen in de parochieregisters, met andere woorden ze staan ongeveer in chronologische volgorde vanaf het begin (ca. 1600) tot het einde in 1796. Er is dus geen sprake van een alfabetische rangschikking.

Voor de huwelijken werden per parochie twee tafels gemaakt: een op naam van de mannen en een op naam van de vrouwen. Sommige tafels werden in twee delen opgesplitst, zoals een eerste deel voor de huwelijken voor 1700 en een tweede voor de huwelijken van 1700 tot 1796. Deze tafels zijn bovendien niet helemaal volledig.

In de oudste registers heeft de pastoor wel de belofte van ondertrouw (sponsalia) geregistreerd met afkondiging van de drie bannen, maar niet de datum van het eigenlijke huwelijk. Deze akten werden opzettelijk uit de tafels weggelaten omdat ze geen zekerheid gaven of het huwelijk later wel degelijk ingezegend werd. Dit vindt men uitdrukkelijk vermeld in een register van de Sint-Niklaas parochie (reg.140).

Ook werden in enkele gevallen de oudste akten niet opgenomen in de tafels. Zo beginnen de huwelijksregisters van Sint-Niklaas in 1590 maar de tafels pas in 1605. De gegevens erin zijn bijgevolg uiterst summier. In de regel vindt men er, voor iedere akte, niet meer dan (1) jaartal en maand (zonder opgave van de dag), (2) naam en voornaam, (3) het registernummer (zonder folionummer). Slechts enkele tafels wijken af van dit schema. Bijvoorbeeld geven de tafels huwelijken/vrouwen soms de volledige datum van het huwelijk op.

De hierboven geschetste toestand heeft ongetwijfeld veel onderzoekers afgeschrikt. Het wekt verwondering dat de registers van een dichtbevolkte stad als Gent slechts relatief zelden geconsulteerd werden. En hoewel sinds de oprichting van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde in 1964 talloze publicaties het licht hebben gezien, heeft niemand het gewaagd iets te publiceren over de volkrijke stad Gent.

De omvang van het werk was dan ook indrukwekkend. Maar sinds een twintigtal jaren is een machtig hulpmiddel voor inventarisatie en classificatie beschikbaar: de computer annex een bijhorende database. Na een voldoening schenkende testfase en de verhuis van het Stadsarchief in mei 2005 naar De Zwarte Doos besloot een team van een zestal vrijwilligers het probleem aan te pakken en via de opbouw van een database de inhoud van de Gentse parochieregisters openbaar te maken. Daarbij konden ze rekenen op de goedkeuring en steun van het personeel van het Stadsarchief, waarvoor hartelijk dank.

Als uitgangspunt werd voor het invoeren van de huwelijksregisters gekozen. Een huwelijk is immers de directe aanloop tot het vormen van een gezin en kennis van de gezinnen is de handigste manier om familieverbanden op te sporen.

Het was een grote hulp alle gegevens rechtstreeks vanuit de originele oude registers te mogen overdragen. Deze waarde volle en soms zeer fragiel geworden archivalia, werden nog eenmaal uit hun kluis gehaald, een voor een van begin tot einde doorgenomen en daarna opnieuw in veilige bewaring gebracht. Dit leverde soms het voordeel op dat tekst, verborgen achter omgeplooide hoeken, opnieuw leesbaar werd.

De registratie van de akten in de database is zoveel mogelijk opgevat als een bronnenuitgave. Sommige karakteristieken van het origineel konden echter niet bewaard blijven. Zo gingen de charme van de oude taal en het oude handschrift verloren. Maar alle informatie betreffende de gehuwden en de getuigen werd overgenomen in ieder item van het bestand, met inbegrip van sommige occasionele vermeldingen zoals het beroep en/of de afkomst van de genoemde personen. Laatstgenoemde elementen geven regelmatig aanleiding tot problemen qua duiding of vertaling. Sommige zijn oplosbaar: zo weten we dat *Woubeken* een volkse naam is voor het Latijnse *Walburga* en *Pleuntgen* voor *Apollonia*, maar niet alle problemen van die aard zijn onmiddellijk oplosbaar. In dit laatste geval werd de originele terminologie ongewijzigd overgenomen, de microfilms blijven immers beschikbaar voor wie de originele teksten wil zien. Een vermoeden op zichzelf is niet voldoende, ongefundeerde aanpassingen zijn uit den boze en kunnen de vorser op een dwaalspoor brengen.

Ook toponiemen kunnen verrassen. Niet iedereen kent de Latijnse naam van onze overbekende Vrijdagmarkt. In de acht-

tiende eeuw stond daar een zuil met het standbeeld van Karel V en dat zal de reden geweest zijn waarom de markt in de akten de naam Forum Caesareum (Keizersmarkt) gekregen heeft.

Sinds het begin van dit jaar, na bijna vier jaar werk, is de database van de Gentse Huwelijken eindelijk volledig. Ze bevat in totaal 91.895 items (huwelijken of *sponsalia*). Dit is meer dan de schatting van de vroegere stadsarchivaris Victor van der Haeghen die in zijn inventaris (uit 1896) het getal van 88.397 opgeeft.

Zo bevat de database onder meer de inhoud van twee to nog toe onbekende registers *sponsalia* van Sint-Baafs die voor de gelegenheid de nummers 500 en 501 dragen. Merk op dat deze nummers niet voorkomen in de huidige inventaris van de parochieregisters.

De database ondergaat voor het ogenblik een herzieningsfase voor het corrigeren van typefouten en zal daarna toevertrouwd worden aan de goede zorgen van Digipolis, zodat ze na verloop van tijd raadpleegbaar wordt voor de genealogen via de website van het stadsarchief. **We leggen er hier de nadruk op dat dit voor het ogenblik nog niet het geval is en er nog enig geduld gevraagd wordt**. Plannen voor de toekomst liggen reeds klaar om voor de dopen en de overlijdens een analoog bestand samen te stellen. Gezien de omvang van het werk (345.782 dopen en 218.606 overlijdens volgens de schatting van Van der Haeghen) onthouden we ons hier van enige voorspelling betreffende de afwerking. Wel wordt voorzien om de oudste akten, die meestal de moeilijkste zijn om te consulteren, met voorrang in te voeren.

Gontran Ervynck

Edito

Dit is mijn eerste edito als niet-voorzitter. Op 28 april werd het bestuur immers grondig vernieuwd. Na bijna tien jaar voorzitterschap vond ik het moment gekomen om de fakkel over te dragen. Piet Veldeman, al evenvele jaren de trouwe ondervoorzitter, neemt hem over.

Acht jaar heeft Aurèle Looman de ondankbare taak van penningmeester uitgeoefend. Een dergelijke gewetensvolle, precieze en spaarzame penningmeester is een enorme steun voor de voorzitter en voor de hele vereniging trouwens. Lieve Goudet-Hemelaer durft het aan in zijn voetsporen te treden, maar Aurèle blijft ter beschikking om haar desgewenst wegwijs te maken.

Karin Vandermeersch, vertrouwd met het klappen van de zweep, blijft gelukkig voor het nieuwe bestuur bereid het secretariaat verder op zich te nemen.

Christine Duthoit, die al jaren samen met Valérie Meillander en Erika Vanderstockt *@rchieflink* in goede banen leidt, volgt Piet Veldeman op als ondervoorzitter, terwijl Veerle Vandeputte, gewaardeerde medewerkster van *Gentblogt*, de aangewezen persoon is voor de functie van PR-verantwoordelijke.

Ik heb als voorzitter altijd heel graag samengewerkt met de leden van de raad van bestuur en de werkende leden. Ik wens de nieuwe ploeg evenveel voldoening en heel veel succes.

Wat evenwel niet verandert, is dat er om de drie maanden een mooi geïllustreerde *@rchieflink* van de pers rolt. Het is ditmaal een themanummer 'genealogie in Gentse context', met drie bijdragen, respectievelijk gewijd aan een zoektocht naar familiewedervaren, aan de resultaten van een dergelijke zoektocht en aan het project ontsluiting parochieregisters, een onmisbaar hulpmiddel bij het genealogisch onderzoek.

De moeilijkheden die Franky D'Argent ondervond om achter vrij recente geschiedenis te komen, vormen bovendien een stukje mentaliteitsgeschiedenis. Hoe genealogie de grote lijnen van de geschiedenis concreet laat beleven en omgekeerd hoe de algemene geschiedenis inzicht geeft in de familiegeschiedenis, leert ons Daan De Clercq. Maar deze resultaten zouden veel minder gemakkelijk te bereiken zijn zonder het werk van enkele onvermoeibare vrijwilligers die nu reeds de huwelijksakten digitaal hebben ingevoerd. Het bestaan van negen reeksen verre van perfecte klappers op de parochieregisters maakt het opzoekingswerk over de Gentse bevolking immers omslachtig. Gontran Ervynck schetst een stand van zaken.

De 'link' toont hoe het Stadsarchief het thema van de erfgoeddag invulde met 'officiële bezoeken en stadsgeschenken'. Ook een staaltje van mentaliteitsgeschiedenis!

Griet Maréchal

Een Hollandse familie de Clercq met Gentse wortels

Een van de vele geloofsvluchtelingen die gedurende de religieuze, politieke en militaire strijd van de Reformatie zijn uitgeweken naar de Noordelijke Nederlanden, was de doopsgezinde Gentenaar Jacques de Clercq (1555-1609). In maart 1585 was hij met acht andere diakenen (beheerders van de armen) van die gemeente bijeengekomen voor een vergadering, in een huis dat hem toebehoorde. Er vond echter een inval plaats en de negen dopersen werden gearresteerd, opgesloten en 'rigoreux' verhoord. Na een halfjaar durend proces, dat tot aan de Raad van Vlaanderen en zelfs de Spaanse landvoogd Farnese persoonlijk ging, werden zij voor vijftig jaar verbannen uit het graafschap. Jacques vestigde zich als textielkoopman met zijn gezin in Haarlem. Hij en zijn nazaten hebben in Holland geprofiteerd van de gunstige economische omstandigheden; zij behoorden er in de zeventiende en achttiende eeuw tot de gegoede koopliedenstand.

Het houten hoekhuis van de Nederscheldestraat en het Borrestraatje (nu Jodenstraat), in het bezit van de familie van 1420 tot na 1594.
Detail van een aquarel door Lieven van der Schelden, 1584, STAM Gent

Al sinds het einde van de negentiende eeuw bestaat in de Hollandse familie de Clercq actieve belangstelling voor het Gentse voorgeslacht. Familieleden correspondeerden in 1885-´86 met de toenmalige Gentse stadsarchivaris Victor van der Haeghen, die enkele belangwekkende gegevens toestuurde. Een generatie later is een telg zelf voor onderzoek tweemaal naar Vlaanderen afgereisd. Maar veel leverde dit niet op.

De speurtocht naar de Vlaamse wortels kreeg een sterke impuls door de oprichting van de *Stichting Familiearchief de Clercq*, in 1989. Schrijver dezes doet sindsdien diepgravend onderzoek in de Gentse archieven. Van onschatbare waarde waren en zijn daarbij de hulp die hij heeft gehad van enkele collega-onderzoekers, met name van mevrouw M.J. Van Nuffel-Baudts (†) en de heer Erik Verroken: suggesties, tips en diverse concrete bronverwijzingen. Ondanks de handicap van de wijdverbreide familienaam (er waren ook vóór 1600 diverse niet-verwante geslachten De Clercq, in alle schrijfvarianten) is het hierdoor gelukt om al redelijk gedetailleerd in beeld te brengen hoe het de familie vóór de uitwijk van Jacques naar Holland is vergaan.

De wieg van het geslacht stond in Erondegem, even buiten Aalst, waar de vroegste sporen dateren van 1295. Ruim honderd jaar later vestigden twee broers De Clerc zich in Gent; de vroegste vermelding aldaar dateert van 4 september 1404. Zij werden er roodverver, een beroep dat ook door velen in latere generaties werd uitgeoefend. En met succes: de familie was in de vijftiende en zestiende eeuw tamelijk rijk met aardse goederen gezegend en sloot huwelijken met min of meer vooraanstaande

geslachten. Zo trouwde Jacob de Cleerc (na 1435 - na 1505) met Aechte de Vriese; haar vader, grootvader en twee van haar ooms behoorden tot de kern van de groep die gedurende de Gentse Opstand (1449-53) in de stad de lakens uitdeelde. In 1477 was Jacob zelf lid van het stadsbestuur. Twee van zijn kleinzoons studeerden rond 1520 in Leuven; het humanisme deed zijn intrede. Opvallend is in dat licht het huwelijk van Lieven de Clerck (na 1505 - † 1557/9), die na een verblijf als minderjarige in het buitenland, zich vestigde als meersenier (detailhandelaar in textiel) in de Lange Munt. Zijn echtgenote Lievyne van Houcke was een nicht van Meester Eligius van Houcke († 1544), houder van een beroemde school op de Zandberg en bovendien bekend als neolatijns dichter. Haar broer Meester Gillis van Houcke heeft almanakken uitgegeven, alsook in 1534 het eerste Nederlandstalige wiskundig werk, waarin de algebra werd uitgelegd en de tekens + en - zijn gebruikt.
Lieven en Lievyne waren de ouders van Jacques, die in 1585 om zijn geloof werd gearresteerd en verbannen. Andere familieleden voelden zich eveneens aangetrokken tot het protestantse gedachtegoed. Een zuster van Jacques was getrouwd met jonker Hercules van Hembyse, bastaardzoon van de beruchte calvinistische leider Jan van Hembyze. Joos de Clerck († 1579) week uit naar Engeland; nadat zijn vader Marten in 1567 om het leven was gekomen bij schermut-

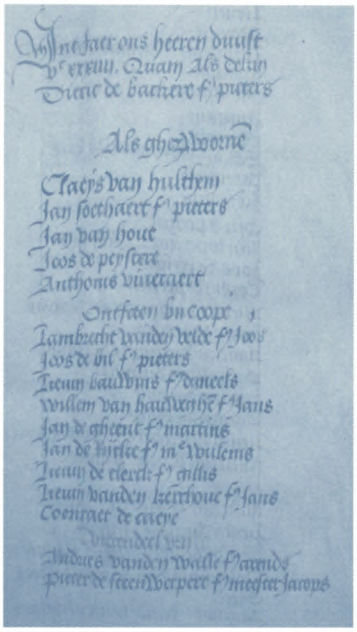

Inschrijving van Lieven de Clerck in het meerseniersambacht. S.A.G., Reeks 178, nr. 1, fol. 20 (detail)

selingen rondom de executie van enkele beeldenstormers, vestigde hij zich in Londen, waar hij werkzaam werd voor het handelshuis van een welgestelde neef en lid werd van de calvinistische gemeente. Maar andere telgen bleven de katholieke kerk trouw. Zo ook Lieven de Clerck fs. Pieter, die in 1566 als dominicaan de plundering van zijn predikherenklooster aan de Leie (nu: Het Pand) meemaakte en er nog broeder was toen hij in 1600 stierf.
Tot slot: aardig detail is dat Johanneke de Clercq (na 1593 - † 1665), dochter van Jacques' broer Jan, als echtgenote van Pieter van Hulthem de betovergrootmoeder was van Charles van Hulthem (1764-1832). Deze beroemde Gentse bibliofiel is waarschijnlijk ook geboren in het huis aan het Sluizeken, dat anderhalve eeuw eerder het woonhuis was geweest van zijn voorvader Jan de Clercq.

Het bovenstaande geeft slechts een zeer vluchtige indruk van de familiegeschiedenis. Meer resultaten van het nog lopende onderzoek zijn toegankelijk gemaakt middels een website van onze familiestichting: www.familiedeclercq.nl. Belangstellenden zullen daar onder meer kunnen vinden:
- een uitvoerig geschiedverhaal over het Vlaamse voorgeslacht. Onderzoeker Johan Dambruyne, nu Rijksarchivaris te Beveren, stelde hierover dat het een goed voorbeeld is van een studie, 'waarin het is gelukt een symbiose te bereiken tussen genealogie en geschiedenis'. Ook de voormalige stadsarchivaris Johan Decavele was waarderend: 'Het bronnenonderzoek is voorbeeldig, de verteltrant bevattelijk en meeslepend. Meteen krijgen we een flinke brok geschiedenis van de stad Gent van de veertiende tot de zestiende eeuw voorgeschoteld.'
- beschrijvingen van een aantal woonhuizen van de familie in Gent, in de vijftiende en zestiende eeuw
- regesten en transcripties van alle akten, die bij het onderzoek in de Vlaamse archieven werden gevonden
- gegevens over enkele aanverwante (Gentse) families, o.w.: Corbet, Helaut, Van Hembyze, Van (den) Houcke, Van Hulthem, Loetins, Rommelin, Taets, De Vriese, Van Wijmeersch

Zoals gezegd is het onderzoek niet afgerond; van de rijke Gentse archieven is nog lang niet alles bekeken en daarin zullen dus nog vele onbekende gegevens verscholen gaan.

Daan de Clercq

François D'Argent

Foto van de Korte Kazernestraat rond de eeuwwisseling
S.A.G., fotoverzameling van de Stedelijke Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten, nr. 2637.

Mijn grootvader, die ik zelf nooit heb gekend, stierf op 3 augustus 1949, in duistere omstandigheden. Zijn stoffelijk overschot werd gevonden in een kanaal van de Leie in Kortrijk zijn toenmalige woonplaats. Officieel heette het zelfmoord, een zwaar verdict voor een katholieke weduwe in het naoorlogse Kortrijk. Op de vraag of je als verbitterd oud-strijder van de Eerste Wereldoorlog, als linkse weerstander uit de Tweede Wereldoorlog en als anti-Leopoldist in de jaren na de oorlog zo levensmoe kon worden, vind ik wellicht nooit een antwoord.

Voor mij bleven er echter nog vele andere vragen waarop ik al jaren antwoorden zocht in diverse archieven, zonder veel succes overigens. De getuigen, die niet bijzonder spraakzaam bleken met betrekking tot deze familiegeschiedenis, stierven een voor een. Enkel een schoonzoon van mijn grootvader wist mij iets te vertellen over de verzetsactiviteiten van mijn 'held' tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij lichtte mij ook in over de tragische zelfdoding, die men toen nog 'zelfmoord' noemde. De familie, die zijn daad absoluut onacceptabel vond, dumpte alle souvenirs, de foto's uit de Eerste Wereldoorlog, zijn medailles en eretekens uit de beide wereldoorlogen, samen met alle herinneringen.

De enige documenten die het 'overleefden', waren zijn trouwboekje uit 1923 en twee foto's van een jonge knaap in het uniform van het Belgische leger (1915/1916).

Grootvader D'Argent werd geboren in Gent op 4 december 1897. Dat verneem ik uit het trouwboekje, wat mij trouwens bevestigd werd via een akte van de Burgerlijke Stand.

Vorig jaar, na vele onbeantwoorde brieven aan militaire archieven, vernam ik het bestaan van een militair archief rond dossiers van oud-strijders uit de Eerste Wereldoorlog. Een mail leerde mij dat er over mijn '(anti-) held' een dossier bestond. Eindelijk een spoor na jaren zoekwerk! Enkele dagen later was een kopie van dit dossier in mijn bezit met een schat aan informatie over zijn leven tijdens de Eerste Wereldoorlog.

In diezelfde periode kwam ik in contact met De Zwarte Doos. Ik werd er op verschillende manieren geholpen. Vooreerst werd ik doorverwezen naar de Dienst Burgerzaken, waar ik vernam dat mijn grootvader een voor mij tot dan toe onbekende broer had. Achteraf bleek over hem eveneens een dossier aanwezig te zijn in het archief over de oud-strijders.

Ten tweede voorzag Valérie Meillander mij van enkele gegevens over haar eigen grootvader die, zoals achteraf bleek, in hetzelfde 8ste/18de Linierégiment als mijn eigen naamgenoot zat.

Ten derde kreeg ik er wat meer informatie over de Korte Kazernestraat waar mijn grootvader geboren was: ik kwam te weten waar de straat precies in Gent gelegen was. Enkele foto's uit de reeks van de Stedelijke Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten, aangevuld met literatuur over het Gent van 1900, documenteerden bovendien hoe die straat er toen uitzag. Ze leerden mij ook dat het linkse arme arbeidersnest waar mijn grootvader zijn eerste stappen zette, een harde leerschool moet geweest zijn!

Zijn moeder kreeg haar eerste twee zonen in hetzelfde

jaar, met name Robert in januari en François in december 1897. Tussenin nam ze echter wel de tijd om te huwen met de verwekker. In de drie jaren die volgden, kreeg ze nog twee kinderen die ze beiden voor 1902 verloor, wat frequent voorkwam in die tijd, maar daarom niet minder hard was.
Mijn grootvader werd 'dagloner' en enkele jaren later 'coiffeur' in het café, annex kruidenierszaak, van zijn oom Petrus Van den Daele, nog zo'n figuur die ik pas

Foto van François D'Argent (re), genomen in het voorjaar van 1915 na de opleiding in het kamp van Auvours (Sarthe).
Verzameling Franky D'Argent

onlangs leerde kennen.
Op 12 oktober 1914 staan de Duitsers aan de poorten van de stad Gent. Tegen de middag wordt de stad volledig ingenomen. In de Vooruit van 13 oktober 1914 lezen we, dat E. Anseele, schepen, 'op vredesmissie is met de Duitse commandant', richting Sint-Michielsbrug. In de stad is het een bont allegaartje van mensen in nood: het wemelt van gewonde en gevluchte Belgische soldaten op weg van Antwerpen naar de IJzer. Ook zijn er de gewonde en vluchtende landgenoten, die her en der of opvang vinden of afgesnauwd worden. Ten slotte zijn er ook nog de Engelse soldaten. Het is in deze context dat François zijn papieren tekent om oorlogsvrijwilliger te worden. Hij doet dit in de kazerne aan het Sint-Pietersplein, op een boogscheut van zijn geboorteplaats, waarbij de diensttoende officier zelfs niet de tijd neemt om zijn lichaamskenmerken op te tekenen. Het is ten dele uit zucht naar avontuur, ten dele uit patriottische overwegingen en ten dele uit schrik om ingelijfd te worden in het Duitse leger, dat zijn leven een andere wending neemt.
Samen met zijn broer Robert rent hij via de Vooruit naar het Zuidstation en neemt de laatste trein naar Oostende, om 11.07 uur. De volgende dag vertrekken ze met honderden vanuit Oostende, te voet en met de tram, naar Adinkerke. Van daaruit gaat de tocht verder via het strand naar Duinkerke, waar ze op een boot gezet worden, eerst richting Calais en dan naar Cherbourg. Het ruikt er naar vis en zeevruchten, maar hun honger moeten ze stillen met beschuit, brood en eventueel een doosje sardienen. Er is weinig water om de dorst te lessen. De overtocht is gevaarlijk: de zee is woest en het wemelt van de Duitse onderzeeërs. Uiteindelijk bereiken ze het 'Camps d'Auvours', een slecht uitgerust opleidingskamp voor oorlogsvrijwilligers nabij Le Mans.
Op 25 april 1915 is François D'Argent weer in het land en komt in Ramskapelle aan de IJzer terecht. Hij zal Gent pas maanden na de Wapenstilstand van1918 terugzien! Ondertussen zal hij drie keer in het ziekenhuis belanden, twee keer door ziekte en één keer na een verwonding, opgelopen tijdens het eindoffensief in de buurt van Merendree, op enkele kilometers van zijn geboortestad.
Hij noemt zichzelf nu Frans en bij zijn aanvraag tot het bekomen van een vuurkaart vermeldt hij in 'Kales' te zijn geweest.
De jaren in de loopgraven,in

Foto van François D'Argent. Opschrift: 'En souvenir de la Grande Guerre. En Campagne. Le 31 Mai 1916'.
Op dat moment was het 8ste Linieregiment op rust in de Panne, na een aanval op hun linies in Diksmuide begin mei 1915. Verzameling Franky D'Argent

de modder en in een regen van granaten, maakten hem harder en kritischer. Op zijn manier maakte hij echter een wereldreis achter het front: hij ontmoette er Engelsen en Schotten, Fransen en Zouaven. Hij leerde er bier drinken, en had er, wie weet, zijn eerste lief.

Veel vragen blijven nog onopgehelderd, maar toch wist De Zwarte Doos reeds enkele bouwstenen te leveren voor het decor waarin mijn grootvader leefde.

Franky D'Argent

Plechtige overhandiging van de draak aan burgemeester Daniel Termont tijdens de Erfgoeddag

De Erfgoeddag, die plaatsvond op 26 april en in het teken stond van *Vriendschap,* vulde het Stadsarchief in aan de hand van het thema 'officiële bezoeken' en de daarmee gepaard gaande stadsgeschenken. Een amalgaam van de meest uiteenlopende geschenken, hoofdzakelijk uit de tweede helft van de twintigste eeuw, werd op een non-conformistische wijze tentoongesteld. Claude Marissael, voormalig medewerker van de Dienst Protocol, wist op een meeslepende wijze dit merkwaardige fonds toe te lichten.

Dit ongewoon ogende fonds uit het Stadsarchief (reeks XXI, gevormd door de Dienst Protocol) vormde de aanleiding om te gaan grasduinen in de oudere fondsen, op zoek naar bronnen over officiële ontvangsten.

En zoals bij ieder onderwerp valt ook nu weer de grote diversiteit op aan documenten, tekeningen, foto's, in hoofdzaak geleverd door de Atlas Goetghebuer, de reeksen 111 bis en ter (inhuldigingen en plechtigheden) en de fototheek.

Zo stuitten we uiteraard op de prachtige ontwerpen voor stadsversieringen geschilderd door Lieven van der Schelden voor de geplande Blijde Intrede van Alexander Farnese in 1584. Pittig detail is wel dat Farnese niet kwam en dat alle triomfbogen en andere versieringen uiteindelijk onverrichter zake opnieuw afgebroken werden.

In een stadsrekening (reeks 400) vinden we de sporen van de betaling aan Lucas en Jan de Heere, de ontwerpers van het artistieke en ideologische programma voor het feestelijke onthaal van Willem van Oranje in 1577. Een oorkonde (reeks 94) leert ons dan weer dat de Aartshertogen Albrecht en Isabella aan Gent het recht toekenden een belasting te heffen op drank...en dit om de kosten te dekken van hun Blijde Intrede op 30 januari 1600.

De Ghendtsche Post-Tydinghen Ibeschrijven hoe de schuchtere tsaar Peter de Grote alle formaliteiten probeert te ontvluchten en meteen aan boord gaat van de barge, het luxe-beurtschip dat tussen Gent en Brugge voer.

En zo passeren nog heel wat groten der aarde de revue... Karel V, vorst der Nederlanden, Ferdinand de kardinaal-infant van Spanje, keizer Karel VI van Oostenrijk, keizerin Maria Theresia, keizer Jozef II, Napoleon, Koningin Victoria, onze koningen Leopold I en Albert I, Général Foch, koning Boudewijn, de Franse president François Mitterand.....allen hebben ze in het Gentse Stadsarchief een herinnering nagelaten.

De dag werd opgeluisterd door een bezoek van burgemeester Termont, die fier een draak in ontvangst mocht nemen, als ultiem stadsgeschenk, vervaardigd tijdens de kinderworkshop.

Valérie Meillander

colofon

@rchieflink is de driemaandelijkse nieuwsbrief van 't Archief. Gent on Files, een ondersteunende vzw voor het Stadsarchief van Gent

Het abonnement is begrepen in de lidmaatschapsbijdrage: 15 *euro* individuele leden, 18 *euro* gezin, 25 *euro* steunende leden en 250 *euro* ereleden.
Een los nummer kost 5 *euro*.
Rekeningnummer: 000-3252077-55

Projectrekening Koning Boudewijnstichting "voor een betere conservatie van de charterverzameling": 000-0000004-04 met mededeling 'L82195 - 't Archief Gent on Files vzw; een fiscaal attest vanaf 30,00 euro.

Adres GOF
p.a. De Zwarte Doos Stadsarchief,
Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge
Tel (09)266 57 60
E-mail: stadsarchief@gent.be
Website: www.archieflink.centerall.com

Coördinatie en eindredactie
Valérie Meillander
Christine Duthoit

Verantwoordelijke uitgever
Piet Veldeman, Ooistraat 10,
9041 Oostakker
ISSN - nummer: 1376-2966

Foto's:
Storm Calle, tenzij anders vermeld.

Vormgeving
Evé Grafica - Erika Vanderstockt,
Gent, GSM: 0486/51.78.88

Druk
J. Verbeke, Gent

Inhoud

- **Gentse huwelijken** 1
- **Edito** 3
- **Een Hollandse familie de Clercq met Gentse wortels** 4
- **François D'Argent** 6
- **Link: Erfgoeddag** 8